

Westerkerkgemeente Amsterdam

De Westertoren in de steigers, februari 2023 – Genieten van het schone en goede én blijven bouwen

Beleidsplan 2023-2027

Amsterdam, maart 2023

Inhoud

Een nieuw beleidsplan 2023-2027	3
Missie en visie van de Westerkerk	3
I. De Westerkerk: een vierende, lerende en zorgende kerkgemeenschap	4
1. Eredienst	4
2. Pastoraat	4
3. Catechese, gesprek en ontmoeting	5
4. Jeugdwerk	6
5. Diaconaat	7
6. Kerkmuziek	8
7. Vrijwilligers	9
8. Communicatie	10
II. De Westerkerk: kerk in de stad	11
1. Wegen voor de Wester	11
2. Verhuur	12
3. Samenwerking met niet-PKA kerken en overige geloofsgemeenschappen	12
4. Communicatie	12
III. Beheer en financiën	14
1. Rol Westerkerkgemeente	14
2. Financiën Westerkerkgemeente	14
3. Duurzaamheid en milieu groene kerk	15
4. Groot onderhoud	15
5. Combinatie van kerkelijke en publieke functie	16

EEN NIEUW BELEIDSPLAN 2023-2027

De Westerkerk is al bijna 400 jaar oud. Het binnenvallende licht op de centraal gelegen Bijbel, de schoonheid van de soberheid van het gebouw, de indrukwekkende uitstraling van het orgel, en vooral de 'geest' van de voorgaande generaties die hier gebeden, geluisterd en gezongen hebben, dat alles klinkt op voorhand mee in dit beleidsplan.

Nieuwe accenten worden benoemd, plannen gesmeed, dromen gedroomd, zeker. Maar de zeggingskracht van wat ons overgedragen wordt vanuit de protestants-christelijke traditie, wat de Wester tot de Wester maakt, blijft in en onder alles wat hier verder ter sprake komt zijn eigen geestrijke taal spreken.

Een startpunt van dit beleidsplan is de in 2020 in de kerkenraad aangenomen beleidsnotitie 'Wegen voor de Wester' dat de positie van de Westerkerk als de 'iconische kerk' binnen het grotere stadsverband van de Protestantse Kerk van Amsterdam (PKA) wil beschrijven. Deze notitie is op zijn beurt na uitgebreide gesprekken met vertegenwoordigers van de PKA aangepast, aangevuld en toegespitst in de beleidsnotitie 'De Westerkerk, kerk voor de stad' en concreet vervat in een driejarig vernieuwingsproject waar Westerkerk en PKA in november 2022 gezamenlijk voor hebben getekend. Dit project vervult een belangrijke rol in het beleid voor de komende vier jaar.

Missie en visie van de Westerkerk

Geloven in het hart van Amsterdam

De Westerkerkgemeente komt samen rondom het scheppende en bevrijdende Woord van de Eeuwige, die zij als haar Heer herkent in Jezus Christus. Zij wil zich door zijn Geest laten inspireren.

De Westerkerkgemeente weet zich bezield door de Bijbel en wil ook anderen daarmee in contact brengen.

Zij voelt zich verbonden met de protestantse traditie en wil wat waardevol is in die traditie op een aansprekende manier verbinden met het dagelijkse leven van mensen. De Westerkerk wil een open en gastvrije gemeente zijn: uitnodigend voor een ieder die zich op haar of zijn plaats voelt in deze gemeenschap.

I. De Westerkerk: een vierende, lerende en zorgende kerkgemeenschap

1. Erediensten

De kerkdiensten op zondagmorgen, met Kerst en in de Stille Week, de maandelijkse cantatediensten, de Braambosgebeden in de Advents- en de Veertigdagentijd en de doordeweekse morgengebeden zijn het kloppende hart van de Westerkerk. Zij hebben de *primaire plek in de druk bezette agenda* van de kerk.

Rondom de kerkdienst ontmoeten gemeenteleden elkaar. Wie voor een keer wil meevieren kan gemakkelijk aanschuiven. Mensen worden via sociale media nadrukkelijk uitgenodigd om het 'feest van Woord en muziek' in de Westerkerk mee te maken.

- Wellicht tegen de trend in hopen we de komende jaren:
 - trouwe kerkgangers bij ons te houden
 - wekelijks nieuwe kerkgangers welkom te heten
 - nieuwe kerkgangers in onze gemeenschap te kunnen opnemen.

De livestream van de zondagsdiensten, de cantatediensten en de Braambosgebeden wordt wekelijks door honderden mensen gevolgd.

- Onze ambitie is om deze aantallen uit te breiden. Daarvoor zal zowel de geluids- en beeld-technische als de publicitaire kwaliteit van de livestreams bewaakt worden en zal er zo nodig geïnvesteerd worden.

Financiering van de 70 jaar oude – en daarmee in Nederland trendsettende - traditie van de *Cantatediensten* vereist omzichtigheid en zorg en is de bijzondere verantwoordelijkheid van de Stichting Cantatediensten.

- De komende jaren zal het evenwicht bewaakt moeten worden tussen het bevorderen van muzikale kwaliteit en de betekenis van de cantatediensten als kerkdiensten, aansluitend bij de oorspronkelijke bedoeling om in 1952 met deze bijzondere diensten te starten.
- De Stichting Cantatedienst blijft zich inspannen voor het werven van donateurs en gaat op zoek naar nieuwe vormen van sponsoring.

2. Pastoraat

Pastorale zorg is vanouds een kenmerk en kerntaak van de christelijke kerk. Meer dan omzien naar elkaar in algemene zin, betreft deze herderlijke zorg de steun en bemoediging van mensen in moeilijke situaties, zoals ziekte, verlies en overlijden. Het is ook de ruimte waar geloofs- en levensvragen kunnen worden besproken en waarin mensen zich voorbereiden op de doop van een kind, huwelijksinzegening en belijdenis.

Naast de bijzondere verantwoordelijkheid van de predikant en pastoraal ouderling is het pastoraat ook een taak van de gehele gemeente. Allerlei bestaande en zo gewenst nieuwe 'netwerken' (van winkelvrijwilligers tot gesprekskringen enz.) waarin mensen elkaar kennen en zich gekend weten, spelen daarbij een grote rol.

- Initiatieven om *nieuwe netwerken* op te zetten worden vanuit de kerkenraad en staf ondersteund.
- De nieuwkomers in de gemeente en ook de mensen die 'terloops' in de Wester te gast zijn worden actief benaderd en *uitgenodigd om te participeren* in een van de netwerken, aansluitend bij de behoefte en de mogelijkheden van de betreffende persoon.
- Met *de nieuw ingekomenen* in onze wijkgemeente wordt binnen twee maanden na inschrijving contact gezocht om een afspraak te maken voor een persoonlijke kennismaking met de predikant of pastoraal ouderling.

3. Catechese, gesprek en ontmoeting

De cursus 'Hoofdpijnen van het Christelijk Geloof' en de aansluitende 'Gesprekskring Achter de Kansel' wordt elk seizoen aangeboden aan mensen van binnen en buiten de Westerkerk-geloofsgemeenschap.

Hoofdpijnen van het christelijk Geloof

Ieder seizoen wordt in de Westerkerk de serie geloofsgesprekken 'Hoofdpijnen' aangeboden. In de veertigdagentijd worden de bijeenkomsten wekelijks en kan dat voor wie dat wil ook de voorbereiding worden op het doen van de openbare belijdenis in de Paasmorgendienst.

- De inhoud van 'Hoofdpijnen' wordt ingekleurd door de wensen en behoeften van de deelnemers enerzijds en door de kernthema's van het christelijk geloof anderzijds.

Gesprekskring Achter de Kansel

Deze gesprekskring komt maandelijks bijeen. De te bespreken thema's worden met de deelnemers afgestemd. Dat kan de thematiek van de vorige zondag zijn; het kan een thema uit de actualiteit zijn; het kan over een door een van de deelnemers aangedragen onderwerp of vraag gaan. De essentie van deze kring is dat er een veilige ruimte ontstaat waarin op persoonlijk niveau 'de dingen van het leven' besproken kunnen worden.

- De ervaring leert dat in deze groep ook mensen aanschuiven die eerder 'Hoofdpijnen' hebben gevolgd en het fijn vinden om het (geloofs)gesprek te blijven voeren. Aan hen wordt deze kring speciaal aanbevolen.

Bijbel en Gesprek

Het is een groot goed om in groepsverband een Bijbeltekst te lezen en met elkaar te delen wat daarin 'gehoord' wordt. Vaak wordt er voor gekozen om de centrale tekst van de volgende zondag te lezen, met als gevolg dat de inbreng van de deelnemers meeklinkt in de inhoudelijke voorbereiding op de kerkdienst.

- Het leerhuis Bijbel en Gesprek wordt tenminste vier keer per seizoen aangeboden als een open kring voor wie wil meepraten over de aangedragen Bijbeltekst.

Andere vormen van ontmoeting in groepsverband

Een belangrijk deel van de leden van de Westerkerk woont buiten Amsterdam. Doordeweekse groepsactiviteiten zijn in onze gemeente daarom nooit vanzelfsprekend. Tegelijkertijd is de behoefte aan een sterkere persoonlijke

verbondenheid, anders dan die b.v. bij het koffiedrinken na de kerkdienst, overal op te vangen. Het is dus goed om die behoefte blijvend te peilen en zo gewenst daar actie op te ondernemen.

- De kerkenraad is voortdurend alert op signalen of er binnen en buiten de gemeente dat er behoefte is aan een vorm van ontmoeting, geloofsverdieping en/of toerusting en zal daar o.l.v. de predikant en vicaris met een passend aanbod op antwoorden.

4. Jeugdwerk

Het jeugdwerk in de Wester is gericht op een beperkt aantal actieve jeugdleden. Door een toegankelijk programma en het creëren van een veilige omgeving bevordert de Westerkerkgemeente dat zowel de jeugdleden als kinderen die niet zo bekend zijn met de kerk zich welkom en thuis voelen in de Westerkerk. Het jeugdwerk is ingericht in drie categorieën: crèche (opvang tijdens eredienst, 0-4 jaar), kinderkerk (tijdens eredienst, 4-12 jaar), tieners (met enige regelmaat tijdens eredienst en op andere momenten, v.a. 12 jaar). Voor de tieners is een tienerwerker in dienst. Als centrumkerk binnen een bruisende studentenstad willen we graag van betekenis zijn voor studenten en jongeren in de stad.

- In de *jeugdraad* wordt overlegd over het jeugdwerk en de vorming van de jeugd onder voorzitterschap van de predikant, de jeugdwerker, een ouder van de kinderkerk, de coördinator van de crèche, een student en de jeugdouderling.

Het gesprek met en de betrokkenheid van *ouders/verzorgers* is essentieel voor het jeugdwerk.

- Richting ouders wordt actief gecommuniceerd om met de kinderen naar de kerk te komen.
Eén tot twee keer per jaar wordt tijdens een lunch na de kerkdienst gesprekken georganiseerd voor de ouders.
- Ouders met jonge kinderen worden uitgenodigd om zelf actief deel te blijven uitmaken van de gemeente.
- Om het jeugdwerk goed vorm te geven is het belangrijk voor ouders en kinderen dat zij weten dat er ook andere kinderen zijn.

Kinderkerk

- Aankomende periode wordt ingezet op behoud van de 8 tot 12 jarigen binnen de kinderkerk, onder andere door een aanvullend programma aan te bieden.

Tieners

- Ouders van tieners worden geïnformeerd over het bestaan van de tienergroep. Wanneer de tieners eenmaal bekend zijn met de trainee wordt het contact rechtstreeks met hen onderhouden.
- Een jaarlijkse activiteit ter bevordering van de groepsvorming van de tieners kan helpen om actief te blijven binnen de Westerkerk.

- De samenwerking op het gebied van tienerwerk met de andere centrumkerken wordt voortgezet en als het mogelijk blijkt verder uitgebouwd.
- Tieners willen we blijven betrekken bij bestaande activiteiten binnen de kerk, zoals het koffieschenken, het uitdelen van liturgieën, het klokkeluiden en de diaconie, zodat er dwarsverbanden tussen verschillende groepen worden gecreëerd of bestaande dwarsverbanden versterkt.

Studenten

Een spontaan ontstaan initiatief van de in de kosterwoning wonende studenten heeft inmiddels een vaste eigen plek in de Wester gekregen: maaltijden voor en georganiseerd door studenten met nadrukkelijk een plus: het gesprek over een thema op het grensvlak van levensbeschouwing, samenleving, christelijke traditie en persoonlijke ontwikkeling, ingeleid door predikant, vicaris of gastspreker. Deze inmiddels gelegde basis kan verder worden uitgewerkt gezien het fors aantal jonge mensen in de stad dat op zoek is naar hun identiteit en levensbeschouwelijke bedding.

- De studentenmaaltijden+ worden gecontinueerd en zo mogelijk in een maandelijkse frequentie georganiseerd.
- Onderzocht wordt of andere vormen van ontmoeting, (geloofs)gesprek en persoonlijke begeleiding voor studenten kunnen worden aangeboden. Dit gebeurt bij voorkeur in overleg met de studentenpredikant van de VU/NewConnective en wellicht ook met andere betrokken studentenorganisaties.
- Onderzocht gaat worden of er een betaalde ondersteuner voor het studentenwerk in de Wester kan komen. Te denken valt aan de uren die nu aan de tienerwerker worden besteed.
- De samenwerking met de faculteit sociale wetenschappen van de UvA die in 2022 onderzoek in de Westerkerk hebben gedaan wordt de komende jaren voortgezet.

5. Diaconaat

De voornaamste taak van de diakenen *in de eredienst* is de ondersteuning tijdens en rondom de viering van het Heilig Avondmaal. Ook fungeren diakenen geregeld als ouderling-van-dienst. Zij coördineren de koffieschengroep en de commissie van ontvangst.

- De diaconie wil uitdrukkelijk ook kinderen, jongeren en studenten bij haar activiteiten betrekken. Hierbij past ook het deelnemen van kinderen aan de viering van het Heilig Avondmaal zoals gebruikelijk in de Westerkerk.

De diaconie stimuleert het *omzien naar elkaar*. Jaarlijks wordt een paas- en een kerstgroet aan ouderen en andere mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken, gestuurd. Ook wordt van tijd tot tijd een groet gestuurd in de vorm van kaartjes naar hen die al langere tijd in de Wester worden gemist omdat ze niet in staat zijn kerkdiensten te bezoeken.

- De onderlinge samenhang en de samenwerking van gemeenteleden en groepen binnen de Westerkerkgemeente zal worden gestimuleerd door het inwerkingstellen van de Westerkerk-Church-App.
- Om meer contact met bewoners in de Jordaan te krijgen zal de diaconie onder de titel "Kerk en Buurt" activiteiten voor deze doelgroep organiseren te beginnen met koffie-ochtenden in de kerk. De uitnodigingen hiervoor zullen in de wijkkrant worden gepubliceerd.

Andere *activiteiten van de diaconie* betreffen de maandelijkse Tref.-maaltijden voor met name alleenstaande ouderen. Daarnaast is er de Amnesty schrijfgroep die met dezelfde frequentie aandacht vraagt voor het lot van veelal politieke gevangenen in diverse landen.

- Het algemene diaconale beleid zoals boven beschreven zal worden voortgezet en zo mogelijk uitgebreid. De aanwezigheid van diakenen tijdens de eredienst en ondersteuning van de vrijwilligersgroepen blijven prioriteiten.

De diaconie is verantwoordelijk voor de *individuele hulpverlening* en werkt daarbij samen met de predikant en de pastoraal ouderling. Indien nodig worden de betrokkenen doorverwezen naar de desbetreffende diensten van de overheid en andere organisaties.

- De diakenen willen duidelijk herkenbaar en aanspreekbaar zijn voor gemeenteleden en bezoekers die bijgestaan willen worden in praktisch, financieel of pastoraal opzicht.

Het werk van de Diaconie wordt mede mogelijk gemaakt door de *collectes*. Met de opbrengsten worden diverse activiteiten gefinancierd zowel in Nederland als daarbuiten. Jaarlijks wordt een jaardoel bepaald waarvoor maandelijks wordt gecollecteerd. De kerstnachtcollecte van de diaconie is jaarlijks bestemd voor een doel verbonden met de thema's Amsterdam en kind.

- Het collectebeleid zal worden voortgezet.
- Zo mogelijk zal een gemeenteavond worden georganiseerd waarop vertegenwoordigers van de organisatie van het jaardoel een toelichting kunnen geven.
- De diaconie informeert gemeenteleden over alternatieve vormen van geven (giraal, Westerkerkapp).

De diaconie is betrokken bij de activiteiten van de Steunstichting Voedselbank Centrum/Oud-West en bij het diaconaal binnenstadsoverleg dat enkele malen per jaren bijeenkomt en vraagstukken van gemeenschappelijk belang bespreekt waaronder collectiedoelen, slavernijverleden, maatschappelijke zorg en sociale problematiek in de binnenstad.

- Deze betrokkenheid zal worden voortgezet.

6. Kerkmuziek

Sinds jaar en dag zijn de erediensten in de Westerkerk een feest van Woord en muziek. De kerkmuziek staat onder de verantwoordelijkheid van de cantor-organist. De cantor-organist overlegt op regelmatige basis met de ouderling-kerkmuziek over

het reilen en zeilen van de kerkmuziek. Kwaliteit van muziek staat voorop en wordt door hen bewaakt.

Muziek in de eredienst

De cantor-organist overlegt op regelmatige basis met de (gast)predikant(en) over de muzikale invulling van de diensten. De liederen worden hoofdzakelijk gekozen uit het liedboek 'Zingen en Bidden in huis en kerk', maar soms ook uit andere bundels. Het nieuwe lied wordt daarbij niet geschuwd. De kwaliteit van tekst en muziek staat hoog in het vaandel. Muzikale medewerking wordt uitsluitend verleend door musici die op professioneel niveau musiceren onder verantwoordelijkheid van de cantor-organist. Ook treedt de WesterCantorij op bij bijzondere gelegenheden zoals hoogfeesten.

WesterCantorij

In 2021 werd de WesterCantorij opgericht: een groep enthousiaste zangers die onder leiding van de cantor-organist met veel inzet meewerkt aan erediensten. Tevens worden kleine projecten uitgevoerd zoals 'A festival of Nine Lessons & Carols'.

- We streven ernaar om de groei van de WesterCantorij verder te stimuleren, zowel in kwaliteit als in kwantiteit.
- Daarnaast bouwen we nieuwe tradities verder uit, waaronder het 'Festival of Nine Lessons & Carols'.

Activiteiten rondom de orgels

Sinds alle gestreamde concerten in coronatijd is het Duyschot orgel een rijzende ster in het orgellandschap.

- Dit wordt voortgezet door het organiseren van wekelijkse lunchconcerten op de woensdagmiddag. Bedoeld voor de liefhebbers, maar in het bijzonder voor de argeloze voorbijganger/toerist. De drempel is bewust laag: vrije toegang en een collecte bij de uitgang. Programma technisch wordt ingehaakt op het kerkelijk jaar.
- De traditionele series 'jong talent in de oude Wester' en de week 'Geen-dag-zonder-Bach' worden voortgezet.
- Daarnaast worden met regelmaat grotere orgelconcerten georganiseerd, veelal aan de hand van themaconcerten. Het verleden heeft uitgewezen dat onze concerten de aandacht trekken van liefhebbers uit het gehele land. In de komende jaren proberen we tradities uit te bouwen. Bijvoorbeeld door het jaarlijks organiseren van het 'Met-Bach-het-jaar-uit' concert en het Nieuwjaarsconcert.
- De concerten worden georganiseerd in samenwerking met de Duyschot Stichting.

7. Vrijwilligers

Het vrijwilligerswerk is een belangrijke pijler onder de Westerkerkgemeente. Voor de activiteiten van en vanuit de Westerkerk zijn ongeveer 200 vrijwilligers actief, waaronder de leden van de WesterCantorij en het Westerkerkkoor.

- De kerkenraad stimuleert bezoekers van de kerkdiensten in de Westerkerk om actief te zijn of te worden als vrijwilliger. Stafleden, kerkenraadsleden en coördinatoren werken samen aan de continue werving

van nieuwe vrijwilligers en stellen zich open op tegenover een aspirant-vrijwilliger.

De vrijwilligers zijn ingedeeld in groepen. De groep wordt georganiseerd door een coördinator. Een staf lid en een kerkenraadslid zijn aanspreekpunten. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het betreffende werk ligt bij het kerkenraadslid.

Vrijwilligers worden door de staf praktisch ondersteund en begeleid bij het uitvoeren van hun taak.

- Er wordt gestreefd naar voldoende vrijwilligers in elke groep.
- Een keer per jaar wordt een gezamenlijke vrijwilligersbijeenkomst gehouden om te danken voor de inzet en elkaar te ontmoeten.
- Elke groep houdt tevens eens per jaar een bijeenkomst ter evaluatie en ontmoeting.

8. Communicatie

De communicatie met gemeenteleden wordt beschouwd als interne communicatie, waarbij het doel is dat de juiste informatie op het juiste moment terecht komt bij de gemeenteleden en bij degenen die nauw met de Westerkerkgemeente verbonden zijn.

Interne communicatiemiddelen zijn: gemeentebijeenkomsten, *Tref*. (gedrukte en gemailde versie), de Westerkerk-App, mededelingen in de wekelijkse orde van dienst, *Wegwijs in de Wester*, flyers met aankondigingen van activiteiten, diensten, concerten etc.

- Deze communicatiekanalen worden gecontinueerd.
- De website wordt vernieuwd en zo nodig uitgebreid en aangepast aan de actuele behoeften en ontwikkelingen.

Sociale media

Kerkdiensten, gespreksgroepen, activiteiten en concerten in de Westerkerk worden op de website, in de Westerkerk-app, via twitter, facebook en instagram aangekondigd. De missionair vicaris is verantwoordelijk voor de coördinatie van de communicatie via deze media op dagelijkse basis, de 'messaging' en de uitstraling.

- Communicatie via sociale media-kanalen wordt gecontinueerd: twitter, facebook, instagram.
- Expliciet doel van het sociale media beleid binnen gemeente-context is: verbinding en samenhang bevorderen binnen de gemeente. Hiervoor zal de Westerkerk-app worden ingezet.
- Communicatie via nieuwe sociale media-kanalen (zoals tiktok, mastodon) wordt onderzocht.

II. De Westerkerk: kerk in de stad

1. Wegen voor de Wester

Eind 2020 is een proces tot stand gekomen van wederzijds overleg met de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA) over de positie van de Westerkerk binnen de stad en binnen de PKA. Gezegend als we zijn met een schitterend gebouw in eigen beheer, voelen we:

verantwoordelijkheid om dat cultuurhistorisch erfgoed voortdurend in goede staat te houden door middel van restauratie en goed beheer.

Gezien onze unieke positie (weinig kathedrale kerken hebben het beheer nog in eigen hand) zijn we doordrongen van het belang van een zorgvuldig beheer en zijn we ook van mening:

dat de Westerkerk haar gebouw en potentieel ten volle moet benutten om zo voluit kerk in de stad te kunnen zijn, op een manier die relevant is voor de maatschappij van vandaag.

We voelen verantwoordelijkheid om onze bijdrage te leveren aan het bredere collectief van de Protestantse Kerk Amsterdam:

bijvoorbeeld door PKA-brede evenementen onder ons dak te laten plaatsvinden.

Zo is er onder de titel "Wegen voor de Wester" een denklijn ontstaan, waarin zowel de Westerkerk als de PKA zich herkennen. Kenmerkend is het denken over het werk van de Westerkerk als *4 pijlers*:

1. Plaats van samenkomst voor de Westerkerkgemeente;
2. Verhuurlocatie voor alle mogelijke (culturele en andere) activiteiten;
3. Open kerk voor de hele stad;
4. Plek voor kerkelijke, wijk overstijgende samenkomsten en activiteiten.

De pijlers 1 (gemeente) en 2 (verhuur) bepaalden in hoge mate de status quo met hier en daar elementen van pijler 3 (Kerk in de Stad). De kernvraag hoe de Westerkerk op middellange en lange termijn te behouden als een 'huis van God' en kerk-in-en-voor-de-stad zal dus beantwoord moeten worden met een stevige aanvulling vanuit pijler 3 (Kerk in de Stad) en vrijwel helemaal nieuw: pijler 4 (Samen kerk).

Vernieuwingsproject

Dit beleidsvoornemen vroeg om zorgvuldige doordenking ten aanzien van gezamenlijke baten en lasten, en wat dat betekent voor organisatie, bemensing, beheer en financiering. De Algemene Kerkenraad heeft de opdracht gegeven om deze praktische zaken verder uit te denken. Resultaat daarvan was een aanvraag bij het Vernieuwingsfonds van de PKA t.b.v. een Vernieuwingsproject voor 3 jaar (2023 t/m 2025). Het aangevraagde is toegekend, waarmee de leidende principes voor het functioneren als Kerk in de Stad overeind kunnen worden gehouden.

1. De zondagse eredienst gaat voor alles;
 2. De eigen wijkgemeente blijft voortbestaan;
 3. De Westerkerk functioneert zoveel mogelijk als stedelijke kathedrale kerk, waarbij het potentieel om inkomsten te genereren maximaal wordt benut op een manier die past bij een stedelijke kathedrale kerk;
 4. Het geheel is financieel en qua menskracht duurzaam.
- Opdracht vanuit de PKA is dat de Westerkerk zorgt voor andere vormen van inkomsten. Het proces zal regelmatig geëvalueerd worden.

2. Verhuur

Vanwege de verplichting om het gebouw te exploiteren t.b.v. verbetering van de funding op lange termijn is het nodig om het kerkgebouw vaker en intensiever te verhuren. Daarvoor is tijdelijk een verhuurcoördinator aangetrokken.

- Middels een actief gevoerd beheer wordt de Westerkerk zo vaak als mogelijk is qua agenda en gebruiksmogelijkheden van het gebouw verhuurd aan niet-kerkelijke huurders. Van (burgerlijke) huwelijksvoltrekkingen, uitvaarten, afscheidsbijeenkomsten en concerten tot en met luxe recepties, diners, congressen, feesten en Tv-opnames. In principe wordt de kerk aan iedereen - uiteraard binnen de grenzen van het betamelijke - verhuurd.
- De huuropbrengsten zijn zeer noodzakelijk om de inkomsten - naast die van bijdrage van de kerkelijke gemeente - op peil te houden en momenteel wordt er geen geld overgehouden voor extra bemensing of de bredere invulling van pijlers 3 en 4.

Streaming

Gebruik van de streamingsdiensten van de Westerkerk wordt als mogelijkheid aangeboden aan huurders tegen betaling. Streaming door derden geschiedt via het kanaal "Evenementen Westerkerk".

3. Samenwerking met niet-PKA kerken en overige geloofsgemeenschappen

Het besef dat we als kerken in Amsterdam niet zonder elkaar kunnen, zeker in een tijd van toenemende ontkerkelijking, is groot.

- Uiteraard staat de Westerkerk dan ook open voor *interkerkelijke samenwerking* met andere kerkgenootschappen, zoals bijvoorbeeld de Evangelische Broedergemeente, en andere geloofsgemeenschappen waarmee samenwerking voor de hand ligt.

Interreligieuze dialoog

Interreligieuze dialoog is in de huidige, soms zo gepolariseerde maatschappij, ook van belang in onze veelkleurige stad.

- Wanneer mogelijk zoekt de Westerkerk dan ook naar samenwerking met andere geloofsgemeenschappen, zoals bijvoorbeeld tijdens de Klimaatviering (nov 2021).
- Met de Fatih Moskee is een eerste gezamenlijke activiteit georganiseerd. Deze samenwerking zal worden uitgebouwd.

4. Communicatie

Communicatie speelt een cruciale rol in het project "Kerk in de stad": hoe brengen we wat we in de Wester doen over als spirituele content voor een weinig/niet-kerkelijke en zinzoekende doelgroep?

- Via de communicatiekanalen wordt de bekendheid van de Westerkerk en haar activiteiten vergroot.
- De website en de sociale media kanalen (twitter, facebook, instagram) worden intensief ingezet om activiteiten en diensten in de Wester bekend te

maken bij en beschikbaar te maken voor een breed, veelal niet-kerkelijk en zin-zoekend publiek.

- Actuele ontwikkelingen binnen de sociale media worden in het beleid betrokken.

Mediabeleid

Woordvoerders van de Westerkerk zijn de predikant en de voorzitter van de kerkenraad. Zij laten zich desgevraagd adviseren door de missionair vicaris en/of het MAK-lid voor communicatie.

- Op het gebied van mediabeleid wordt zo nodig samengewerkt met de afdeling communicatie van de PKA.
- T.b.v. een sterke profilering van de Westerkerk wordt een actief persbeleid gevoerd. De pers wordt benaderd voorafgaand aan bijzondere kerkdiensten, activiteiten en evenementen die voor de uitstraling van de Westerkerk naar buiten interessant zijn.
- De predikant neemt ook zelf initiatief richting de pers en onderhoudt tevens contacten via zijn eigen netwerk.
- Verzoeken vanuit de media (radio, tv, schrijvende pers) voor uitzendingen en reportages worden z.s.m. in behandeling genomen en indien opportuun en passend bij de uitstraling van de Westerkerk gehonoreerd.

III. Beheer en financiën

1. Rol Westerkerkgemeente

De Westerkerk is een centrumkerk met een uitstraling die de eigen wijkgemeente ver overstijgt. De rol van de Westerkerk voor Amsterdam en daarbuiten als iconisch boegbeeld en vlaggenschip van Protestants Amsterdam, wordt in de aanstaande beleidsperiode en in de verdere toekomst nog belangrijker voor de stad en voor het protestantisme. Voor een beschrijving van de wijze van organisatie van de kerkenraad en van het college van kerkrentmeesters, zie de Plaatselijke Regeling op de website van de Westerkerkgemeente.

2. Financiën van de Westerkerkgemeente

De Westerkerkgemeente is een wijkgemeente van de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA). In financiële zin betekent dit dat alle activa en passiva alsmede de baten en lasten geconsolideerd worden op niveau van de PKA. De Algemene Kerkenraad van de PKA (AK) en het College van Kerkrentmeesters van de PKA (CKR) hebben inmiddels bepaald dat ernaar toe gewerkt moet worden dat de begroting van alle PKA-wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk, sluitend is/wordt. Dit om het vermogen van alle wijkkerken tezamen, op een zodanig niveau te kunnen houden dat er geen verliezen meer zijn binnen de wijkkerken die de toekomst op financieel gebied van de diverse wijkkerken, in gevaar zouden kunnen brengen. Want indien de begroting van alle PKA-wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk, niet sluitend zou hoeven te zijn, zou dat vermogen jaarlijks waarschijnlijk rap afnemen tot een punt dat de toekomst van de PKA-kerken niet meer gewaarborgd zou zijn. Dat dient te worden voorkomen.

De AK wordt gevormd door afgevaardigden van alle wijkkerken en de CKR wordt gevormd door kerkrentmeesters van alle wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk. Dat het doel van alle PKA-wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk, moet zijn dat hun begroting sluitend is/wordt, wordt daarmee gedragen door het College van Kerkrentmeesters van de Westerkerkgemeente. Ook al is dat voor de Westerkerkgemeente veel gemakkelijker gezegd dan gedaan.

Uitdaging

Want dat doel vormt een aanzienlijke uitdaging voor de Westerkerkgemeente. Immers sluiten de diverse posten van uitgaven jaar op jaar op een veel hoger bedrag dan gevormd door de som van de inkomsten. Ondanks de al vele jaren gedurige activiteit van de kerkrentmeesters om tot een sluitende begroting van de Westerkerkgemeente te komen. Dat financiële resultaat, en de opbouw daarvan, is terug te lezen in de elk jaar na afloop van een jaar op de PKA-website gepubliceerde jaarrekening, met uitsplitsing naar alle wijkkerken, en daarmee ook van de Westerkerk.

Actie in de aankomende beleidsperiode

De kerkrentmeesters van de Westerkerk streven in de aankomende beleidsperiode vooral naar een substantiële inkomstentoeename. Want een (substantiële) reductie van kosten is realiter niet te realiseren. Het leeuwendeel van die kosten wordt

gevormd door salarissen en energiekosten. Reductie daarvan is niet realistisch. Integendeel is (aanzienlijke) stijging van die kosten in de aankomende beleidsperiode voorzienbaar. De nagestreefde inkomstentoeename is beperkt haalbaar door stijging van kerkelijke bijdragen van leden: te weten via Kerkbalans, door incidentele giften, door incidentele nalatenschappen en door verhoging van de inkomsten van de collectes.

De bewuste inkomstentoeename is met name haalbaar door verdere stijging van de inkomsten van verhuur aan derden van het kerkgebouw. Die inkomsten zijn al vele jaren een majeure steunpilaar van de financiële huishouding van de Westerkerkgemeente. In dat kader is in 2022 een medewerker gezocht en gevonden, die zich uitsluitend met de verhuren bezig houdt en dat in de aankomende beleidsperiode zal continueren en intensiveren. Dat leidde in 2022 al tot positieve ontwikkeling van de verhuurinkomsten; de kerkrentmeesters werken met die medewerker toe naar een toename daarvan in de aankomende beleidsperiode. Derhalve wordt onder respectering van de primaire functie van de Westerkerk (het huis van de Westerkerkgemeente) en onder respectering van de grenzen die daardoor worden gesteld aan evenementen, door de kerkrentmeesters in de aankomende beleidsperiode gewerkt aan optimalisatie van die verhuurinkomsten.

3. Duurzaamheid en milieu en groene kerk

De Westerkerkgemeente stelt zich ten doel om zo zorgvuldig en zuinig mogelijk om te gaan met energie, mede vanwege het intensieve gebruik van het gebouw voor toerisme en verhuur, vooral gedurende de 'stookmaanden'. In dit kader is in 2014 een warmtekoude-opslag gerealiseerd. Geconstateerd is door de PKA dat de Westerkerk voldoet aan de criteria van "Groene Kerk". Aan energiebesparing zullen de kerkrentmeesters in de aankomende beleidsperiode gedurig veel aandacht blijven geven.

4. Groot onderhoud

De afgelopen jaren is de Westerkerk zowel aan de buitenkant als aan de binnenkant gerestaureerd. Bovendien is het Prinsenhuis grondig gerenoveerd. Dat alles is mogelijk gemaakt door subsidies en giften van diverse zijden, en door inzet van de jaar op jaar door de Westerkerkgemeente gevormde voorziening voor groot onderhoud.

- In de aankomende beleidsperiode zullen de ruimten links en rechts van de toren, en de onderliggende ruimten, grondig wordt aangepakt. Inmiddels is subsidie verkregen voor een deel van de kosten van uitvoering daarvan. Aan verkrijging van het overige deel van het totaal benodigde bedrag wordt door de kerkrentmeesters gewerkt. Alles in overeenstemming met het MeerJarenOnderhoudsPlan dat in samenwerking met de gebouwencommissie van de PKA is vastgesteld en goedgekeurd.

Inmiddels is de stad Amsterdam begonnen met restauratie van de toren van de Westerkerk. De toren is eigendom van de stad Amsterdam. De kosten van die restauratie komen derhalve niet voor rekening van de Westerkerkgemeente.

5. Combinatie van kerkelijke en publieke functie

Het voorgaande verandert niet dat de kerkrentmeesters van de Westerkerkgemeente de Westerkerk voor de Westerkerkgemeente en voor de publieke functie van de Westerkerk willen behouden.

In dat kader hebben de kerkenraad en de kerkrentmeesters van de Westerkerkgemeente financiële ondersteuning van PKA gevraagd en gekregen; die ondersteuning wordt in de aankomende beleidsperiode nader uitgewerkt en geconcretiseerd. De kerkrentmeesters zullen niet willen overgaan tot een opzet als die van de Oude Kerk of van de Nieuwe Kerk. Dit ondanks dat het gevolg van het behoud van de Wester voor de Westerkerkgemeente is, dat de kosten van het functioneren van de Westerkerkorganisatie en van het onderhoud van de Westerkerk daarmee de verantwoordelijkheid van de Westerkerkgemeente zijn.

Daarnaast dient de Westerkerk haar publieke functie te behouden en een gastvrije plek te zijn en blijven waar voor een ieder rust en bezinning mogelijk zijn. En daarbij draagt bezoek van "de Wester" door de zeer velen die de Wester jaarlijks binnenlopen, bij aan het verwerven van inkomsten, onder meer via de 'glazen kerk' en de Westerwinkel.